

DREPTUL

LEGISLAȚIUNE — DOCTRINA — JURISPRUDENȚA — ECONOMIA POLITICĂ
APARE ODATĂ PE SĂPTĂMÂNĂ

Director: C. G. DISSESCU

Prim-Redactor și
Administrator al Revistei SILIU RĂDULESCU
Consilier la Curtea de apel din București

COSTUL ABONAMENTULUI
A SE VEDEA PE COPERTĂ

REDAȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
STRADA JULES MICHELET No. 15

B. P. RADULESCU
REDACTOR-ADMINISTRATOR
1 Nov. 1893—17 Aug. 1931

Rugăm mult pe Domnii abonați cari ne datorează plata abonamentului, să aibă bunăvoință a o achita încasatorilor noștri sau să ne o expedieze prin mandat poștal la biroul revistei: *Str. Jules Michelet Nr. 15*

Mircea Djuvara. — *Câteva cuvinte despre interpretarea art. 73 al. d din Constituție.*

Alex. Ștefănescu. — *Ceva despre formarea complectelor de judecată,*

Jurisprudența Română. — *Inalta Curte de Casație și Justiție S, III, — Revizuire, — Dacă poate fi făcută la Curtea de Casație, — Complectul de judecată, (Universitatea din București cu Elisabeta Suțu),*

Inalta Curte de Casație și Justiție S, III, — Contencios administrativ, — Judecarea în fond a acțiunii în lipsa reclamantului (Pera Zugrăvescu cu Ministerul de război), Tribunalul Ilfov S. II com. — Exequatur. — Luoru judecat, (Victor Filotti cu Direcția Poștelor),

Jurisprudență străină. — *Tutelă, — Hotăriri, — Căi de atac (Cu nota d-lui D. Cotrutz),*

Recenzie, — Principiile Procedurii Judiciare, de Eugen Herovanu,

Cate-va cuvinte despre interpretarea art. 73, al. d. din Constituție.

Principiile cari au prezidat la organizarea Senatului în Constituțiunea noastră, din 1923 sunt cunoscute.

Ele nu sunt străine de mișcarea doctrinală care s'a manifestat în ultimul timp în favoarea unei reprezentări profesionale, tinzând la introducerea unei mai mari competențe în desbaterile parlamentare prin o mai apropiată cunoștință din partea unor oameni experimentați și de specialitate ale nevoilor țării.

Un asemenea curent s'a manifestat și la noi prin propuneri de a se introduce într-o anumită măsură reprezentarea profesiunilor în Senat, care, în felul acesta, ar avea o structură deosebită de aceea a Adunării deputaților, destinată să rămână adevărata reprezentanță a voințelor individuale.

Sunt astfel cunoscute frumoasele studii prepa-

ratorii făcute în această direcțiune de D-l Aniba Teodorescu. Subsemnatul a propus de asemenea o serie de sugestii în acest sens, atât sub forma unui studiu teoretic publicat în „Dreptul“, cât și în calitate de deputat înaintea comisiunilor cari au redactat noua Constituțiune din 1923.

Constituantul nostru a înțeles astfel să compună Senatul nu numai din reprezentanți aleși prin vot direct și indirect ai sufragiului universal, dar și prin senatori de drept, aceștia din urmă mai ales, (alături de aceia ai Camerilor profesionale), trebuind să aducă aportul: 1) unei mari autorități personale și 2) ai unei vaste și îndelungate experiențe în fruntea celor mai de seamă instituțiuni ale Statului.

La lumina acestor principii cari au dominat voința constituantului nostru, trebuie apreciat alineatul d. al art. 73 din Constituțiune care dispune, că devin senatori de drept între alții și „foștii „prim-președinți ai Inaltei Curți de Casație care „au ocupat această funcțiune sau pe aceea de președinte de Casație timp de cinci ani“.

O recentă deciziune a Comisiunii instituite prin art. 74 din Constituție pentru verificarea titlurilor senatorilor de drept, comisiune compusă, precum se știe, din Primul Președinte al Curții de Casație și președinții acestei Curți, pune în discuțiune interpretarea art. 73 al. d. ridicând o interesantă problemă 1).

El vorba de deciziunea No. 43 din 29 Aprilie 1931, prin care nu s'au recunoscut D-lui I. Stambulescu, respectatul fost prim președinte și procuror general al Curții de Casație, condițiunile necesare spre a deveni senator de drept.

Motivarea comisiunii se întemeiază pe ideea, că Constituțiunea ar prevedea un stagiul de cinci ani care nu ar putea fi completat de cât „numai cu cel de președinte“, iar nu cu cel de procuror general al Curții de Casație, funcțiune pe care a îndeplinit-o de altfel petiționarul, înainte de a fi prim președinte, un timp mult mai îndelungat decât cel cerut de Constituțiune.

1) Vezi „Dreptul“ No. 32-33 din 8 Noe, 1931.

Spre a putea rezolva în deplină cunoștință, delicata problemă astfel pusă prin citata deciziune, este credem necesar a scruta intențiunile constituantului, reamintind atât logica instituțiunei create, cât și discuțiunile parlamentare.

Principiile cari au stat la baza instituțiunei senatorilor de drept sunt clare. Dorința constituantului, influențat de doctrinele curente în această materie, a fost ca în desbaterile maturului corp să se poată introduce cât mai multă *competență* și *obiectivitate*, făcându-se apel la *experiența* îndelungată a unor persoane care au stat **în fruntea** instituțiunilor celor mai de seamă din Stat.

S'a consacrat astfel între altele și chemarea de drept în Senat a fostilor conducători ai magistraturei și anume a persoanelor care au îndeplinit un anume timp funcțiunile *cele mai înalte* în această ramură de activitate publică.

În primul ante proiect tipărit de Constituțiune, propus de subcomisiunea constituțională mixtă (Cameră și Senat) și împărțit cu titlu confidențial unei comisiuni restrînse de parlamentari, textul propus (art. 68 nou al *g.*) prevede că sunt de drept membrii ai Senatului: „Fostii primii Președinți ai Inaltei Curți de Casație și Justiție, care au ocupat această funcțiune cel puțin cinci ani“. Nu se prevede încă prin urmare completarea stagiului prin funcționarea ca președinte.

În urma observațiunilor făcute, că această redacțiune ar putea lipsi Senatul de luminile fostilor înalți magistrați, comisiunea constituțională mixtă, care a urmat subcomisiunei citate, a modificat textul lărgindu-l precum urmează (art. 75 al. *d.* al noului text): „Fostii prim președinți ai Inaltei Curți de Casație și Justiție cari au ocupat această funcțiune sau pe aceea de președinte cinci ani, din cari cel puțin doi ani ca prim-președinte“.

Tot pentru aceleași motive inspirate de dorința unanimă, de a lărgi accesul în Senat al înalților magistrați, s'a formulat în cele din urmă textul actual, consacrat definitiv de Constituantă.

Tendința necontestată a fost prin urmare de a se facilita venirea în Senat a persoanelor care timp de cinci ani au ocupat funcțiunile cele mai înalte în magistratură.

Raportul comisiunei mixte, D-l Dissescu, confirmă acest fapt (pg. 26 a raportului) arătând că între altele „Senatul cel nou va putea să asigure „astfel: *a*) continuitatea în viața statului; *b*) temperarea avîntului tinerelor generațiuni, *c*) *experiența judecătorească*...“

Aceiași idee e confirmată prin desbaterile parlamentare, în cari regăsim mereu preocuparea de a se aduce în Senat „competințele și profesiunile“ („C. Dimitriu, Senat) competință de cunoștințe și „de experiență“, „persoanele competente“, (C. Dimitriu, și Dr. N. Hasnaș, Senat), „acei cari pot „avea experiența... și cari cu luminile lor vor

„putea aduce servicii reale țării“ (ministrul Al. Constantinescu, Senat), „experiența și tradițiunea „din țara noastră“ (C. Georgescu și Ministrul I. Duca, Cameră).

Nu poate fi astfel îndoiala cea mai mică, că e vorba de persoanele cari au dobândit cea mai mare autoritate personală, ocupând cele mai înalte funcțiuni în hierhia judecătorească; este așa dar evident, că textul definitiv adoptat trebuie înțeles în sensul, că stagiul de cinci ani poate fi completat de fostii prim-președinți cu timpul petrecut într'o funcțiune *cel puțin* tot atât de înaltă ca cea de președinte al Curții de Casație. Orică ar înțeles ar contrazice logica instituțiunei și ar veni în conflict printr'o interpretare judaică cu voința Constituantului.

În realitate, în momentul când Constituțiunea se vota—și aceasta este necontestat—funcțiunea de procuror general al Curții de Casație *prima* pe aceea de președinte.

Și aceasta este și era natural. Căci se știe că magistratura cuprinde două ramuri, din care una culminează în funcțiunea de prim-președinte al Curții de Casație și cea de a doua, — parchetul — în funcțiunea de procuror general al acestei Curții, ambele împreună exercitând atribuțiunile deferite acestei înalte instituțiuni și conferind numai împreună experiența judecătorească dorită de Constituant. Șefii hierarhiei ai magistraturei sunt în mod normal primul președinte și procurorul general al Curții de Casație și numai în al doilea rînd vin președinții de secțiune ai acestei Curți.

În aceste condițiuni nu era absolut indispensabil de a se mai prevedea expres în text și cazul procurorului general al Curții de Casație, de oarece nimănui nu i-ar fi putut trece prin minte că el nu e pus pe picior *cel puțin* de egalitate, cu președinții de secțiune. Și este astfel sigur, că dacă cineva în Constituantă s'ar fi putut gândi, să pună adunărilor chestiunea, ea ar fi fost rezolvată în favoarea acestui înalt magistrat.

Logica instituțiunei și voința legiuitorului constituant sunt astfel clare și concordante.

Această argumentare nu ar putea cu nimic fi atinsă de obiecțiunea care s'ar face, că un legiuitor abuziv, așa cum a fost cazuri în timpul din urmă, ar putea prin asimilări succesive în grad sau funcțiune să extindă în mod excesiv în vederea unor anume persoane, aplicarea textului constituțional.

Este întradevăr vorba de o situațiune clar existentă în momentul confecțiunei Constituțiunei, situațiune la care *implicit* s'a referit în mod evident constituantul însuși. În afară de aceasta este încă vorba de o funcțiune exercitată în mod necesar așa cum a voit expres constituantul în cadrul și înăuntrul atribuțiunilor normale al Curții de Casație, prin parchetul său, al cărui șef vine într'un rang și o situațiune necontestată imediat

dupe primul președinte și cel puțin pe acelaș picior cu președinții de secțiune.

A afirma astfel că constituantul a vizat numai pe președinții de secțiune, precum cetim în motivarea deciziei menționate, excluzând pe acela care le este cel puțin egal, constituie, ne permitem a crede, o eroare de interpretare a textului constituțional.

Este imposibil de admis ca atunci când constituantul a prevăzut pe președinții de secție ai Curții de Casație, a înțeles să excludă de la funcțiunea pe care o reglementa pe procurorul general, care are un rol, un rang, un grad, o funcțiune și o autoritate cel puțin tot așa de mare.

MIRCEA DJUVARA

Profesor la Facultatea de Drept
din București

Ceva despre formarea completelor de judecată

Este vorba de o chestiune referitoare la formarea completelor de judecată.

Înainte de actuala lege de organizare judecătorească delă 26 Iunie 1924 care a mai suferit de atunci oarecare modificări, expresiei de „complet“ delă noi, în Ardeal îi corespundea expresia de „senat“.

Se știe că în sistemul distribuirii justiției de mai mulți magistrați, în sistemul colegiului judecătorilor sau al pluralității, cel cu gradul de prim-președinte sau președinte efectiv prezidează completul de judecată. El prezidează, de când cu înăntările pe loc, și cel care are grad mai mare. Însă acesta nu poate prezida pe președintele sau prim-președintele efectiv.

Cine prezidează completul când în compunerea lui intră numai magistrați de acelaș grad?

Art. 33 și 70 din lege cu ajutorul cărora putem răspunde atât la întrebarea pusă cât și la întrebarea ce se vede mai jos, singura care a determinat aceste rânduri, au următoarea cuprindere:

Art. 33. În caz de lipsă sau împiedicare a prim-președintelui, drepturile de privighere și de administrațiune sunt exercitate de președintele de secțiune cel mai vechiu în grad, iar atribuțiunile acestuia de consilierul — sau judecătorul, este de adăogat — cel mai vechiu.

Iar art. 70 din aceeași lege a organizării judecătorești prevede în primul alineat că „vechimea se calculează delă data intrării în fiecare grad“.

Chestiune: poate șeful instanței, poate președintele de secție să decidă ca atunci când un complet este format numai de magistrați de acelaș grad, acest complet să fie prezidat nu de cel mai vechiu în grad, ci de altul mai nou dintre ei?

Dacă această chestiune, care în vechiul Regat nici nu s'ar putea pune, formează obiectul rân-

durilor de față, este datorită faptului că în regiunile alipite și cu deosebire în Ardeal am auzit că s'ar discuta și că ar fi păreri, eă ar fi juriști cari ar susține că s'ar putea interpreta dispozițiile articolelor de mai sus în sensul că șeful instanței sau președintele secției pot desemna cu prezidarea unui complet alcătuit din magistrații de acelaș grad nu pe cel desemnat de lege, adică pe cel mai vechiu în grad, dar pe altul mai nou.

Bănuesc că în susținerea acestei procedări se aduc următoarele două argumente, fiindcă altele nu văd care s'ar putea aduce: primul ar consta în aceea că art. 33 nu vorbește de această chestiune a formării completelor și a prezidării lor, ci de drepturile de supraveghere și administrațiune, care trec delă unul la altul în ipotezele prevăzute de acest text (lipsă și împiedicare). Or noțiunile de priveghere și administrațiune nu cuprind pe aceea a prezidării unui complet de judecată; al doilea argument ar consta în aceea că atunci când este a se decide care anume magistrat — consilier sau judecător — să prezideze completul format din magistrați egali în grad, trebuie să se țină seamă de clasa și gradul din care fiecare din acești magistrați făceau parte după legea organizării ungare. Că adică deși egali în grad după legea actuală, totuși dacă unul, deși mai nou, însă anterior actualei legi judecătorești, era într'o clasă sau grad superior după legile ungare, decât colegul său mai vechiu în acelaș grad, urmează să prezideze cel mai nou.

Și unul și celalalt din aceste două argumente sunt neîntemeiate, complet neîntemeiate. Primul argument este nefondat, fiindcă în lege mai sunt și alte texte care arată felul de a vedea al legiuitorului în această ordine de idei. Astfel este articolul 7 care prevede că la Tribunalele cu mai mulți judecători delegați pentru administrarea tutelelor etc., aceștia vor forma o secție care va fi prezidată de judecătorul cel mai vechiu în grad. Mai sunt art. 34 din lege și 21 din regulamentul serviciului interior al Curților care prevăd că consilierul cel mai vechiu în grad, va fi președintele camerei de punere sub acuzare. Este apoi art. 41 modificat la 1 Ianuarie 1931, publicat în Monitorul Oficial No. 1/1931 care cuprinde dispoziția că atunci când președintele Tribunalului — nedivizat — nu poate prezida Curtea cu jurați, aceasta va fi prezidată de judecătorul cel mai înalt în grad sau cel mai vechiu în grad egal.

Iată deci că art. 33 se completează cu alte texte, și sensul său trebuie să fie și acela al formării și prezidării unui complet de judecată.

Al doilea argument este neîntemeiat fiindcă toate clasele și gradele care au fost în magistratura din Ardeal după dispozițiile ungurești, au fost abrogate de legea română de organizare a justiției, care este lege de unificare. Alte grade ierarhice decât cele prevăzute de art. 68 din lege, nu se pot ad-

mite. Nu se poate interpreta o lege română după criterii străine abrogate.

* * *

Dar mai sunt și alte considerațiuni pentru care procedarea de care vorbim, este în contra legii.

Prima considerație. Este un argument de text. Legea prescrie că numai lipsa — și prin aceasta este a se înțelege lipsa fizică, sau împiedecarea — și prin aceasta este a se înțelege îndeplinirea altor îndatoriri profesionale, sau se mai poate înțelege o stare de boală de așa fel că se face incapabil să-și exercite atribuțiile în măsura în care s'ar cuveni — numai aceste două situații fac și determină trecerea atribuțiilor dela primpreședinte la președintele de secție cel mai vechiu, dela prezidentul cel mai vechiu la magistratul consilier sau judecător, cel mai vechiu în grad. Intre aceștia din urmă — consilier sau judecător — toți egali în grad, cel mai vechiu conduce și administrează. În noțiunea de conducere este și atribuția prezidării ședinței. Ceeace înseamnă că atâta timp cât complexul de judecată este format din 2 sau 3 magistrați de același grad, cel mai vechiu în grad conduce ședința prezidând-o. Căci nu este nici lipsă nici împiedecare care să se opună. Iel parte în complex și ești cel mai vechiu, ești obligat să prezidezi. Nu poți renunța, nu te poți sustrage.

A doua considerație. Se mai opune procedării semnalate și caracterul textelor care din punctul de vedere al intenției legiuitorului, este imperativ. Textul arată că „în caz de lipsă sau împiedecare, atribuțiile . . . . . sunt exercitate de . . . . .” Cu alte cuvinte, dela sine toate atribuțiile trec asupra celui mai vechiu. Prin efectul legii, efect rezultat dintr'un text cu caracter imperativ.

A treia considerație. Dar răspunsul la chestiunea pusă este negativ și pentru alt motiv. Textele amintite cuprind dispoziții după care legiuitorul a înțeles să se distribue justiția. Aceste dispoziții adică cele după care se împarte justiția sunt de ordine publică. Acest caracter împiedecă pe magistrat, împiedecă instanța să le calce cu știință sau din neștiință.

În privința caracterului de ordine publică al acestor texte putem cita numeroase jurisprudențe.

* * *

Să ne întrebăm însă care a fost fundamentul rațional care a determinat pe legiuitor să ediceteze prin text de lege imperativ, că un complex constituit din magistrați egali în grad, să fie prezidat de cel mai vechiu în grad.

O analiză pe cale de raționament se impune.

Se știe că din modul cum sunt conduse desbaterele de președintele complexului de judecată depinde de multeori luminarea cauzei. Căci plecând dela principiul — admis pânăla 1925 de doctrină, iar dela această dată devenit lege prin legea accelerării — că judecătorul nu are numai un rol pasiv față de duelul angajat de părți în fața lui, ci din

contră, dă directive, cere probe, anume probe, pune chestiuni care duc la soluționarea litigiului, — față de toate acestea nu se poate susține că este indiferent legiuitorului care anume dintre magistrați îndeplinește toate acestea. Și instanța civilă nu numai cea penală, face, ca să mă exprim astfel, instrucția cauzei civile. Și de această instrucție exercitată direct de instanța judecătorească prin organul celui care o prezidează când judecă, depinde nu arare ori chiar soluția cauzei. Și atunci legiuitorul și-a zis: între magistrații de același grad, cel mai vechiu în grad îndeplinește rolul de președinte al complexului, căci prezumția este că acesta are mai multă experiență profesională. Această prezumție rezultată din vechime și care a determinat pe legiuitor să legifereze principiul prezidării celui mai vechiu pe egalii săi, este o prezumție care nu poate fi combătută de nimeni, nici de părțile litigante, nici de prezidentul secției or instanței. Este o prezumție juris et de jure.

Dacă acesta este fundamentul rațional al dispozițiilor citatelor texte, ce înseamnă schimbarea acestor dispoziții, schimbare care echivalează cu călcarea lor, în sensul că magistratul cel mai vechiu să fie prezidat de colegul său mai nou în grad ca el, dacă nu afirmarea clară, precisă și categorică că se poate dovedi inexperiența unui magistrat când legea îl prezumă cu totul din contră, că se poate dovedi că un magistrat n'are oare care însușiri și aptitudini pe care trebuia să le aibă, când legea decide imperativ că le are în deajuns? Se poate admite o astfel de procedare? Credem că nu. A o admite înseamnă că se recunoaște posibilitatea și dreptul un magistrat indicat de lege a îndeplini anumite roluri și atribuțiuni de judecător de scaun de a-și mărturisi nepriceperea și incapacitatea. Căci acest lucru înseamnă din partea unui astfel de magistrat, când primește să fie prezidat de altul mai nou de cât dânsul, să părăsească ordinul.

Și încă mergând mai departe, dacă s'ar admite ca posibilă, că această procedare în schimbarea prezidentului complexului de judecată, nu ar fi adică în contradicție nici cu legea, nici cu principiile, atunci ce s'ar opune spre exemplu ca un judecător să fie prezidat de un supleant, și așa mai departe?

Și dacă de pildă prezidentul secției poate, în sistemul ce combatem să hotărească că cutare magistrat, de și mai vechiu în grad, totuși să fie prezidat da celălalt mai nou, ne putem întreba: care este limita până la care se poate întinde această procedare, fiindcă azi șeful instanței sau al secției poate să decidă că cutare complex să fie prezidat de un magistrat, mâine de altul, și așa mai departe? În sistemul ce combatem se ajunge la strania situație, tocmai aceea pe care legiuitorii din toate țările au căutat s'o înlăture, anume aceea că se pot forma complexe de judecată după criterii

subiective, care pot varia după importanța părților litigante, după sentimente etc.

Iată pentru ce legiuitorul, și ca al nostru legiuitorii moderni din toate țările cu justiție organizată, au edictat norme fixe în distribuirea justiției de judecători, norme dela care nimeni nu se poate abate.

Astfel apare evidențiat și caracterul imperativ al dispozițiilor legale și substratul pe care se sprijină celălalt caracter de ordine publică al lor.

În sistemul ce respingem se ajunge și la perturbarea și micșorarea prestigiului ordinului judecătorec cu repercusiuni și efecte dezaastroase asupra bunului mers al justiției și distribuirii ei.

Credem prin urmare că o hotărîre dată de instanțele de fond al căror complect alcătuit din magistrați egali în grad, dar prezidat nu de cel mai vechiu dintre aceștia, ci de altul mai nou, este casabilă pentru greșită constituire a instanței.

După cât știm suprema instanță până acum a avut prilejul să se pronunțe asupra acestei chestiuni.

ALEX. STEFĂNESCU

Gonsilier la Curtea de Apel Tg. Mureș
Procuror General

JURISPRUDENTA ROMÂNĂ

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE S. III

Audiența dela 4 Aprilie 1931

Președinția D-lui D. Gh. Lupu, președinte

Universitatea din București cu Elisabeta Șuțu

REVIZUIRE. — HOTĂRĂRE ATACATĂ. — PRONUNȚAREA EI DUPĂ DIVERGENȚĂ. — COMPLECTUL CARE URMEAZĂ A JUDECA CEREREA DE REVIZUIRE. — ART. 293 ȘI 294 PR. CIVILĂ.
REVIZUIRE. — CERERE DE. — DACĂ POATE FI FACUTĂ ȘI ÎNAINTEA CURȚII DE CASAȚIEI — ART. 293 ȘI 293 PR. CIVILĂ.

1. Cu toate că cererea de revizuire se îndreaptă la aceiași instanță care a pronunțat hotărîrea a cărei revizuire se cere, totuși ea având caracterul unei cereri principale, instanța chemată a judeca o asemenea cerere urmează a fi constituită în complectul obișnuit iar nu în complectul de divergență, deși hotărîrea atacată prin revizuire a fost dată după divergență.

2. Numai hotărîrile instanțelor de fond sunt susceptibile de revizuire iar nu și acele ale Curții de Casație, de oarece revizuirea presupune o eroare de fapt, ori Inalta Curte nu are căderea de a constata și aprecia faptele, ci numai îndreptarea erorilor de drept comise de instanța de fond.

No. 646. — Respinsă ca inadmisibilă cererea de revizuire făcută de către Universitatea din București în proces cu Elisabeta Șuțu.

S'au ascultat d-nii avocați, N. Basilescu și Istrati Micescu pentru Universitatea din București și d-nii Rosenthal și Ottulescu pentru Elisabeta Șuțu.

Curtea deliberând,

Considerând că o cerere de revizuire, deși se îndreaptă potrivit art. 293 proc. civ., la aceeași instanță care a pronunțat hotărîrea a cărei revizuire se cere, totuși prin obiectul ce-l are, ea are caracterul unei cereri principale, caracter de altfel recunoscut formal și de art. 294 proc. civilă; că așa fiind, instanța chemată de a judeca o asemenea cerere, nu se poate constitui în complectul de divergență, decât atunci când în judecata ei, nu s'a întrunit numărul de voturi prevăzut de art. 14 și 15 din legea organică a acestei Inalte Curți;

Că de aceea instanța chemată a judeca astăzi admisibilitatea cererii de revizuire și constituită cu 7 membri, este legal constituită, indiferent de faptul că deciziunea atacată prin revizuire a fost pronunțată în complectul de divergență;

Că, în ce privește amânarea cererii de revizuire pentru lipsa jurnalului dat în ziua de 27 Martie 1931, în afară că nu acest jurnal, ci deciziunea anterioară purtând Nr. 232 din 11 Februarie 1931, este atacată cu revizuirea de față, dar întrucât menționatul jurnal a fost prezentat părților în instanță și li s'a acordat timpul necesar a-l studia și l-au studiat, cererea de amânare este nefondată.

Pentru aceste motive, Curtea respinge cererea de amânare, ridicată de recurentă, și dă cuvântul în fond.

Asupra inadmisibilității cererii de revizuire ridicată de intimat;

Considerând că nici un text din codul de procedură civilă nu deschide calea de revizuire în contra deciziunilor Curților de Casație; că într'adevăr, procedura civilă, la cap. despre revizuirea hotărîrilor, prevede în art. 288, dreptul de revizuire a hotărîrilor rămase definitive în instanța de apel, sau prin neapelare; iar art. 293 prevede că cererea de revizuire se îndreaptă la instanța care a dat hotărîrea rămasă definitivă, de unde rezultă că numai hotărîrile instanțelor de fond sunt susceptibile de revizuire, iar nu și acele ale Curților de Casație; că, pe de altă parte, nici legea organică a acestei Inalte Curți nu prevede o asemenea cale de atac, în contra deciziunilor pronunțate de ea;

Considerând că, ceiace face ca această cale de atac să fie inadmisibilă în fața Inaltei Curți, este că revizuirea presupune o eroare de fapt, ori Inalta Curte n'are în căderea ei constatarea și aprecierea faptelor, ci numai îndreptarea erorilor de drept comise de instanța de fond;

Că așa fiind, prezenta cerere de revizuire prin care de altfel se atacă un jurnal interlocutoriu, fără să fi intervenit în cauză încă deciziunea definitivă asupra recursului, motiv ce ar face-o inadmisibilă chiar și în fața instanțelor de fond înaintea cărora cererile de revizuire sunt admisibile, urmează a fi respinsă ca inadmisibilă.

Pentru aceste motive, Curtea respinge cererea de revizuire.

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE S. III

Audiența dela 26 Iunie 1931

Președenția d-lui D. G. Lupu, președinte

Pera Zugrăvescu cu Ministerul Armatei

CONTENCIOS ADMINISTRATIV, — LIPSA RECLAMANTULUI, — OBLIGAȚIUNEA JUDECĂTORILOR DE A CERCETA PRICINA ÎN FOND, — ART. 24 DIN LEGEA ACELARAREI.

Obligațiunea impusă judecătorilor, că chiar dacă una din părți lipsește, să cerceteze pricina și în lipsa acesteia, putând admite chiar pretențiunile părții absente dacă le va găsi întemeiate, se aplică și în materie de contencios administrativ, de oarece deși legea contenciosului administrativ este o lege specială, ea însă se completează cu dispozițiunile dreptului comun, care este legea de accelerare în ce privește dispozițiunile modificate din procedura civilă, și întrucât în legea contenciosului nu există nici o dispozițiune contrară art. 24 din legea accelerării.

No. 1109, — Admis recursul făcut de către Pera Zugrăvescu în contra deciziei Curței de Apel, din București Secțiunea I, dată în proces cu Ministerul Armatei.

Curtea deliberând,

Asupra motivelor de casare astfel formulată:

«Exces de putere și violarea art. 15 și 24 din legea accelerării, comise prin faptul că nu s'a judecat acțiunea și în lipsă, ci s'a respins ca nesusținută».

Având în vedere că din decizia supusă recursului se constată că recurentul intentând acțiune în contencios în contra Ministerului armatei publică anularea deciziei No. 574/928 și a ordinului serviciului personalului No. 24608 din 14 Iulie 1928 prin care a fost îndepărtat pe ziua de 1 Iulie 1928 din funcțiunea de conducător tehnic dela Comandamentul Corpului VII al Armatei, serviciul construcțiilor. Curtea de Apel din București S. I, prin decizia atacată cu recurs i-a respins acțiunea ca nesusținută, motivând-o pe art. 148 și 149 pr. civ.

Având în vedere că în baza acestor texte instanțele de judecată nu sunt obligate a cerceta pricina în fond, în caz când reclamantul nu se înfățișează spre a răspunde la strigarea pricinii sale, ci în atare ipoteză ele trebuie să respingă acțiunea ca nesusținută în lipsa reclamantului.

Considerând însă că legiuitorul din 1925, în dorința de a unifica unele dispozițiuni de procedură civilă și comercială în scop de a înlesni și accelera judecarea pricinilor înaintea Tribunalelor și Curților de apel; a impus, prin legea de accelerare, judecătorii obligațiunea că dacă una din părți lipsește, va cerceta pricina și în lipsa acestuia și va da o hotărâre, putând admite chiar pretențiunile părții absente dacă le va găsi întemeiate.

Că din examinarea textelor de mai sus, reese că dispozițiunile art. 148 și 149 proc. civilă au fost abrogate prin legea dela 1925.

Având în vedere că art. 53 tot din această lege prevede că această lege formează în materia civilă și comercială de natură contencioasă, înaintea Tribunalelor, precum și înaintea Curților de Apel procedura unificată de drept comun pe întreg teritoriul țării și că ea nu se aplică în materiile pentru care prin legi s'a instituit o procedură specială de cât în măsura în care și sub regimul procedurilor anterioare acestei legi, se complectau prin dispozițiunile dreptului comun.

Considerând că legea Contenciosului Administrativ este o lege specială, dar care se complectează cu dispozițiunile dreptului comun și întru-cât dreptul comun, după cum s'a arătat cu ocazia examinării art. 53, îl formează legea de accelerare, în privința dispozițiunilor modificate din procedura civilă, urmează că această lege modificatoare, să se aplice și în procedura legii contenciosului administrativ, bine înțeles în măsura în care nu este contrazisă de dispozițiile precise ale acelei legi, ori în privința chestiunii ce ne preocupă, legea contenciosului nu are vre-o dispoziție contrară

Că așa fiind, Curtea de Apel respingând ca nesusținută cererea în contencios făcută de Pera Zugrăvescu a violat dispozițiunile art. 24 din legea accelerării și deci decizia sa urmează a fi casată, urmând a se cerceta de această Inaltă Curte chestiunea în fond.

Pentru aceste motive admite recursul.

TRIBUNALUL ILFOV S. II COMERCIALA

Audiența dela 22 Decembrie 1930

Președenția d-lui Laurențiu Preoteșcu, judecător

Victor Filotti cu Ministerul Comunicațiilor și Direcția Poștelor

AUTORITATEA LUCRULUI JUDECAT. — HOTĂRÂREA PRONUNȚATĂ ÎN ȚARĂ STRĂINĂ. — CE ARE A EXAMINA INSTANȚA ÎNAINTEA CĂREIA SE INVOACĂ. — ART. 1201 C. CIV. — ART. 374 PR. CIVILĂ.

EXEQUATOR. — DACĂ ESTE NECESAR SĂ FIE ACORDAT CÂND HOTĂRÂREA STRĂINĂ S'A EXECUTAT ÎN ȚARA ÎN CARE A FOST DATĂ. — INVOCAREA HOTĂRÂREI NUMAI CA TITLU AL BENEFICIULUI REALIZAT DE PARTEA CĂȘTIGATOARE. — CONSTATARET EXISTENȚEI LUCRULUI JUDECAT. — ART. 374 PR. CIVILĂ.

COMPENSAȚIE, — PRETENȚIUNI DERIVÂND DIN OBIECTE DIFERITE SAU DERIVATE CU INDEPENDENȚĂ SPECIALĂ DIN ACELAȘI OBIECT; CA ART. 1143 ȘI URMĂTORII COD, CIVIL.

COMISION — COMITENT, — COMISIONAR, — EXCEPȚIUNI CARE POT FI RIDICATE DE TERȚIU FAȚĂ DE COMITENT, — ART. 405 ȘI URMĂTORII COD, COMERCIAL.

1. Pentru ca autoritatea lucrului judecat să poată opera în altă parte decât în țara unde s'a dat hotărârea, trebuie ca, în afară de condițiunile cerute de art. 1201 cod. civil — identitatea de părți, cauză și obiect — hotărârea judecătorească ce se opune ca având autoritate de lucru judecat să fie supusă în prealabil unei revizuirii a condițiunilor obiective

generale, în cadrul cărora, soluțiunea fondului urmează a fi respectată.

2. Acordarea exequatorului unei hotărâri pronunțate în țară străină nu este necesară decât dacă dispozitivul ei are a fi realizat sub orice formă în altă țară decât cea a primilor judecători; exequatorul ne mai fiind necesar, ori de câte ori hotărârea străină executată deja în străinătate, se invocă numai ca titlu al beneficiului realizat de partea câștigătoare, atunci când în altă parte, printr'o nouă acțiune, i se cere restituirea aceluși beneficiu ca deținut fără cauză, în care caz instanța dacă stabilește identitatea de părți, cauză și obiect, precum și îndeplinirea tuturor regulilor procedurale, autoritatea lucrului judecat derivând din soluțiunea fondului prin hotărârea străină, se opune la o nouă cercetare a pricinii.

3. Compensațiunea, de orice natură ar fi ea, implică pretențiuni reciproce derivând din două obiecte diferite sau cel puțin derivate cu independență specială din același obiect.

4. Excepțiunile pe cari le are la îndemână terțiul față de pretențiunile comitentului și cari sunt complet deslegate de situațiunea comisionarului în raport cu comitentul, constituiesc tocmai diferența specifică a comisionului, așa dar, pe câtă vreme terțiul poate opune excepțiuni formale, comisionarul nu poate beneficia în principiu față de comitent decât de apărări în fond.

No. Respinsă ca nefundată acțiunea intentată de către Judecătorul sindic al falimentului Victor Filotti în proces cu Ministerul Comunicațiilor și Direcția Poștelor.

S'au ascultat d-nii avocați Verderber pentru reclamant și Perieteanu și Dima Tulcea pentru pârâți.

Tribunalul,

Asupra acțiunii intentată în anul 1923 de d-l Judecător Sindic al falimentului Victor Filotti împotriva Direcțiunii Generale a Poștelor, având de obiect restituirea către masa credală a depozitului de 263.221,35 fr. elv., ridicat de pârâta dela Schweizerische Volksbank din Zürich în Decembrie 1916 conform legii locale, dar cu insuficientă împlinire a regulilor prescrise de acea lege și a prescripțiilor dreptului internațional privat, acțiune continuată în persoană lui Victor Filotti, reabilitat între timp.

Având în vedere actele dosarului, debaterile orale și concluziunile scrise ale părților.

Având în vedere că faptele asupra cărora urmează să statueze tribunalul, sunt următoarele:

Victor Filotti a fost din Decembrie 1913 până în ajunul războiului din 1916, Sindic al Bursei. În această calitate a căpătat din partea Direcției Generale a Poștelor însărcinarea de a face pentru ea, plăți datorite poștelor străine, având drept remunerație pentru aceste servicii curtajul tarifar

al Bursei. Modalitatea de plată rămânea la alegerea Sindicatului care în mod obișnuit primea pentru fiecare nou aviz — ordin de plată — echivalentul în monedă românească, socotindu-se leul al pari cu francul francez. Diferențele între aceste așa zise «aconturi» și suma necesară furnizării monedei străine rămăneau datorite de pârâta conform unor borderouri speciale prezentate de reclamant, întocmite uneori, mai ales la început, de băncile prin care se realizau operațiile și alte ori, mai ales în timpul din urmă, chiar de către reclamant personal în calitatea sa de Sindic al Bursei.

De obicei se realiza întâi plata în străinătate și borderourile se decontau ulterior. Între părți nu s'a încheiat din capul locului o convenție scrisă în care să se precizeze modul de lucru, drepturile și obligațiile. Va urma ca obișnuința în fapt necontrazisă de rezerve speciele evidente să conducă la consecințe în drept. Dealtfel în prima perioadă, nici «avansurile» al pari nu se dădeau reclamantului în momentul avizării plăților, — ci suma datorită de poștă pentru fiecare plată se achita după realizarea operației pe baza creditului lui Filotti, în schimbul borderourilor băncii plătitoare. Numai mai târziu, când reclamantul cu drept și fără drept a convins Direcțiunea Poștelor că operația plăților directe prin bănci este dificilă, se acordau aconturile al pari. În această ultimă perioadă, deși aconturile se primeau odată cu avizele de plată, efectuarea plăților către poștele străine se producea cu foarte mari întârzieri. Se produceau reclamațiuni dese, totuși noi avize de plată se remiteau Sindicului, odată cu aconturile respective. La 26 Iulie 1916, Direcțiunea Generală a Poștelor reclamă Parchetului de Ilfov, cerând a se face cercetări cu privire la modul de întrebuițare a sumei de peste 4.000.000 «aconturi» încasate de Victor Filotti și neremise sub nici o formă poștelor streine, creditoare. După o primă cercetare, care părea să limpezească lucrurile, Filotti dispărea a doua zi pentru a nu mai fi prins decât mult mai târziu după aproape un an. Este îndată declarat în stare de faliment. Prin ordinul parchetului și Judecătorului de instrucție i se indisponibilizează depozitul dela Schweizerische Volksbank din Zürich.

Ulterior, Direcțiunea Generală a Poștelor înființează sequestru conform legii federale care se și aplică la 6 Septembrie 1916 de către Oficiul de urmărire care emite o somație specială — comandament — invitând pe debitorul pretins, Victor Filotti, să plătească sau să facă opoziție; această somație se publică în ziua de 3 Octombrie în foaia oficială a Cantonului Zürich și în ziarul *Tageblatt*. La 8 Decembrie se face publicație de «vânzare, respectiv plată». Suma se virează în contul pârâtei. Direcțiunea Generală a Poștelor.

În anii din urmă, după încetarea războiului, după o lungă prevenție, reclamantul de azi este trimis în judecată pentru o serie de deliete, iar

instanțele în drept au hotărât că faptele penale sunt amnestiate, rămânând astfel în fața Secției II c. c. a se judeca numai pretențiunile civile ale Direcției poștelor. Intrucât pârâta de azi nu avea de formulat contra falitului Victor Filotti — decât pretențiuni încă netranșate de justiție, a fost respinsă dela verificare — iar falimentul închizându-se din lipsă de creditori, reclamantul de azi a fost ulterior reabilitat. Având în vedere aceste fapte cari astfel relatate contribuiesc la înțelegerea obiectului litigiului, a pretențiunilor și susținerilor părților — împrejurarea că din narațiunea lor pot lipsi unele elemente de detaliu, neprejudiciind cu nimic modul în care se prepară și se formulează soluțiunea.

Având în vedere că în cadrul acestor fapte, reclamantul pretinde a i se restitui suma de 263.221,35 fr. elv. pentru motivul următor:

Prin efectul falimentului, toată averea falitului, ori unde s'ar afla, rămâne la dispoziția judecătorului sindic în vederea egalei dezinteresări a tuturor creditorilor.

Reclamantul, astăzi reabilitat, se substituie judecătorului sindic care a îndreptat acțiunea contra poștei atât ca reprezentant al masei credale cât și ca reprezentant al său, pe acea vreme incapabil prin efectul sentinței declarative. Ridicarea depozitului dela Zürich s'a făcut posterior declarării falimentului, când Direcția Generală a Poștelor nu mai putea angaja nici o acțiune directă contra falitului. Judecătorul sindic nu a fost citat în instanța sumară legată la Zürich.

Acestui motiv pârâta opunându-i autoritatea lucrului judecat în Elveția, și în orice caz dreptul inițial și continuat de a reține o sumă de bani care era a sa, reclamantul își completează temeiurile acțiunii sale astfel: a) Autoritatea lucrului judecat nu operează intrucât nu a intervenit nici un exequatur, pentrucă în orice caz nu s'au păzit prescripțiile legii — nefiind bine citat debitorul — apărare secundară față de obiecțiunea Direcției care susține că autoritatea lucrului judecat operează în speță numai pe cale de excepție pentru care nu este necesară intervenirea exequaturului și b) Pârâta nu poate în această instanță să facă nici o discuțiune asupra pretențiilor ei față de reclamant intrucât acestea sunt în întregime — inclusiv suma dela Zürich, astfel considerată ca deținută oarecum provizoriu până ce va limpezi justiția cui aparține ca și în temeiul cărui drept — deduse în fața tribunalului corecțional rămas investit azi numai cu acțiunea de despăgubiri a poștei în calitate de parte civilă, faptele penale declarându-se amnestiate. Intrucât pârâta nu a făcut în această instanță o formală cerere reconvențională, discuțiunea reținerii sumei pe baza unui titlu a cărui valorificare o pretinde astăzi îi este închisă.

În fond, reclamantul susține că a avut relații de

comision nu de mandat, cum pretinde Direcția Poștelor pentru a justifica „recuperarea“ dreptului prin consecința revocării mandatului.

Având în vedere că în cercetarea meritoriului acestor susțineri, în primul rând e necesară elucidarea excepțiunii de autoritate de lucru judecat, ridicată de pârâta.

Considerând că autoritatea lucrului judecat prin definiție cere identitate de părți, cauză și obiect și că pentru a opera în altă parte decât în țara unde s'a dat, o hotărîre judecătorească trebuie în prealabil să fie supusă unei revizuiți a condițiilor obiective generale în cadrul cărora, soluțiunea fondului urmează a fi respectată.

Considerând că o asemenea revizuire specială, ținând la acordarea sau refuzul exequaturului unei hotărîri străine, nu este necesară decât dacă dispozitivul ei are a fi realizat sub orice formă în altă țară decât cea a primilor judecători, exequaturul nefiind necesar de câteori o hotărîre străină executată deja în străinătate se invoacă ca titlu al beneficiului realizat de partea câștigătoare, atunci când în altă parte prin o nouă acțiune i se cere restituirea aceluși beneficiu ca deținut fără cauză; că în asemenea cazuri însă, instanța actuală verifică condițiunile de valabilitate obiectivă a hotărîrei invocate și dacă se stabilește identitatea de părți, cauză și obiect precum și îndeplinirea tuturor regulilor procedurale locale și internaționale de drept privat, autoritatea lucrului judecat, derivând din soluționarea fondului, prin hotărîrea străină, se recunoaște ca o piedică pentru o nouă cercetare a pricinii.

Considerând că în atare împrejurări, cade în sarcina tribunalului a cerceta dacă hotărîrea intervenită la Zürich în Decembrie 1916, s'a dat cu paza prescripțiilor legii locale naționale și internaționale, dacă instanța a fost bine legată și părțile bine citate.

Legea federală institue o serie de măsuri cari tranșează drepturi între creditor și debitor în favoarea celui dintâi când cel din urmă manifestă intenții de fugă sau de disimulare a activului, fără a mai fi nevoie de alte dovezi sau măcar de exhibare a vreunui titlu, faptul citării regulate și punerii în întârziere pentru plată rămas fără răspuns — opoziție în anume termen din partea debitorului fiind decretată ca suficient fundament pentru pretențiunile creditorului. Rămâne debitorului recurs la o acțiune în repetire directă, prescriptibilă într'un an. În speță, în vederea validării sequestrului înființat la 6 Septembrie, debitorul pârât, atunci Victor Filotti, reclamantul de astăzi, a fost citat prin publicitate — recte foaia oficială locală și gazeta Tageblatt, pe motivul că dispăruse de câteva luni dela domiciliul său din București, unde doar lipsa sa pentru mult timp fusese constatată de organele de urmărire penală cărora le parve-

nise chiar și o scrisoare în care Victor Filotti declară că nu va putea fi constatată pe viitor decât doar moartea sa. Nu a fost deloc citat judecătorul sindic.

Trecând peste obiecțiunea Direcțiunii Generale a Poștelor care susține că pentru Elveția falimentul din România nu avea nici un efect, doctrina și jurisprudența locală fiind de acord în sensul acesta, trecând și peste replicile reclamantului care susține în primul rând că ambele părți fiind români, într'un litigiu în care nu era angajată ordinea publică locală, trebuia să se procedeze conform legii românești și să se citeze și judecătorul sindic, și în acest punct trebuie remarcat că procedeul utilizat împotriva pârâtului la Zürich — V. Filotti — nu era numai o urmărire pentru a se aplica legea locului, cum afirmă Direcția Poștelor, întrucât fondul urma să treacă creditorului următor în virtutea apelului la plată făcut lui V. Filotti și care rămânea fără răspuns — or, în acea vreme, V. Filotti nu putea dispune în niciun caz de averea sa; iar în al doilea rând b) că falimentul producând lui Filotti o incapacitate trebuia conform unanimității părerilor în dreptul internațional privat în ce privește chestiunile de statut personal să se aplice legea română — întregindu-i-se capacitatea prin chemarea și a judecătorului sindic — trecând dar asupra tuturor acestor obiecțiuni și susțineri cu o singură argumentare comună care le face neconcludente și anume că în această instanță numai judecătorul sindic dacă ar mai continua operațiile falimentare și dacă ar mai avea interes, ar avea dreptul să se prevaleze de ele, întrucât astăzi, reclamantul fiind reabilitat, nu se poate prevala decât de a sa rea citare, dacă eventual a fost singur citat ca în speță sau de nevalabila citare a judecătorului sindic pentru cazurile când nu s'a găsit necesară și prezența în persoană a falitului, eventualitatea aceasta fiind prevăzută de lege în art. 717 c. com. În adevăr, incapacitatea produsă de sentința declarativă de faliment, se explică nu printr'o nevoie de complectare a maturității persoanei sau de provocare a unui consens familial, cum e cazul la celelalte incapacități, ci ea provine din nevoia de a împiedica pe falit să nu dăuneze prin voința sa unică și prin interesul său egoist pe unii creditori în favoarea altora sau numai în favoarea sa prin disimulațiuni. Efectul acestor incapacități în contra sa este indisponibilitatea. În favoarea sa, falitul nu se poate prevala de această incapacitate decât pentru a obveni atacurilor individuale ale creditorilor și aceasta câtă vreme o face în mod și termen util, chiar dacă nu e bine citat, căci în ultimul caz, sindicul, față de care s'ar cere realizarea efectivă a titlului confecționat fără participarea și chemarea sa, poate să nu-l recunoască, iar — falitul putând face același lucru când are a suporta o executare la care nu a participat decât printr'o neregulată chemare.

Având în vedere că astfel fiind, urmează a condiționa puterea excepției ridicată numai de buna sau reaua citare a lui Victor Filotti, în instanța de Zürich.

În această privință, având în vedere că legea federală elvețiană prevede ca citarea debitorului cu domiciliul necunoscut să se facă prin publicitate ca în toate legiurile de altfel, cel puțin în acele de civilizație aproximativ egală.

Considerând că legea se referă — cum e și natural — la locuitorii țării sale, înțelegând dar pentru aceștia în caz de dispariție să se recurgă la publicitatea locală.

Că pentru debitorii străini prin consecință noțiunea de publicitate trebuie înțeleasă sub acelaș raport, urmând a se recurge pentru citare la foaia locală oficială și la gazetele respective.

Considerând că spre această interpretare, tinde și legea federală în art. 66 aliniatul prim, unde pune regula: „Când debitorul locuiește în străinătate, se va proceda la notificare prin intermediul autorităților reședinței sale sau prin poștă... continuând: „dacă nu are domiciliu... se va recurge la publicitate“, înțelegându-se diferența dintr'o situație și alta prin substituirea ca mijloc de citare a autorității locale — cu publicitatea — care rămâne tot cea locală.

Considerând că prin publicațiile locului instanței trebuie citați numai locuitorii țării respective sau aparținătorii ei, întrucât se presupune ca individul dispărut dela domiciliul său ia totuși cunoștință de ce se petrece în țara sa — și legea însăși face această presupunere necesară, socotind că legăturile dispărutului se reduc treptat până la sintetizarea cea mai abstractă a intereselor sale cu colectivitatea respectivă, referindu-se deci pentru informații la publicația oficială și la gazetele locale cele mai răspândite. Că dar în speță hotărârea dela Zürich s'a dat cu reaua citare a reclamantului.

Considerând că în aceste condițiuni, înlăturându-se din cauză excepțiunea lucrului judecat, urmează a se examina cea de a doua apărare a pârâtei față de temeiul acțiunii tras din conținutul art. 317 c. com. și din principiile cari reglementează materia îmbogățirii fără cauză.

Având în vedere susținerile pârâtei că reclamantul la data dispariției sale era încărcat față de ea cu mai multe milioane de lei pe cari nu i-a remis poștelor străine creditoare — însușindu-i și pe nedrept; că din aceste sume între care și echivalentul în lei al depozitului dela Zürich și-a constituit la Schweitzerische Volksbank reclamantul acest depozit; că astfel fiind — cercetându-se fondul — susține pârâta — urmează a se constata că deținerea sumei revendicată astăzi se justifică perfect și că are un titlu legal în mâinele ei — răfuiala între poștă și reclamant trebuind a se face după regulile mandatului, revenind poștei obiectu încredințat de îndată ce mandatul a fost revocat

Având în vedere replicile reclamantului și anume:

Tribunalul nu poate în această instanță să discute fondul pretențiilor părții față de Victor Filotti pentru că ele sunt deduse în fața tribunalului corecțional unde Direcția Generală a Poștelor s'a constituit parte civilă și că în ori ce caz, această discuțiune tinzând la o compensație judecătorească urma ca să se formeze o cerere reconvențională, ceia ce nu s'a făcut.

Având în vedere că în fața instanței corecționale, poșta s'a înscris ca parte civilă cu daunele integrale suferite de pe urma neefectuării la timp a plăților cu care Filotti era însărcinat față de poștele străine, că în aceste daune nu putea fi însumat quantumul depozitului dela Zürich, pentru că el era deja din 1916 în posesia poștei; că în ori ce caz, atâta vreme cât obiectul litigiului este în mâna părâtului, el poate formula toate apărărilor contra revindicării lui, implicit deci titlul cu care el se deține chiar dacă nu a fost anterior legal consfințit și se tinde de data aceasta la acest lucru; Ca obiecțiunii acesteia, ca și celeia care privește lipsa cererii reconvenționale, i se opun următoarele argumente elementare:

Compensația de ori ce natură ar fi ea — de altfel o instituțiune din cele mai simple în drept — implică pretențiuni reciproce, în orice caz cel puțin derivate cu independență specială din același obiect.

O compensație însă, cum arată și cuvântul și cum se exprimă și definiția clasică *Debiti et crediti inter se contributi*, cere două obiecte. Nu se poate concepe că pretențiunile reciproce ale părților contestatoare asupra aceluiaș obiect — când nu se pune în discuțiune fondul dreptului, definindu-se perfect indentitatea, justiția urmând numai a tranșa căruia dintre adversarii exclusiviști i se cuvine bunul — să se considere în raport de compensație.

Considerând că teoria reclamantului se verifică în sens negativ cu puțința de intervenire a două hotărâri contradictorii, pentru că dacă în această instanță s'ar spune că depozitul dela Zürich trebuie restituit, fără a se discuta apărărilor de fond, într'o instanță specială unde s'ar deduce pe cale principală ceia ce se pretinde azi că trebuia dedus într'o cerere reconvențională, or se va opune autoritatea lucrului judecat, fără ca în realitate să fie fapt judecat, sau se va ivi posibilitate de hotărâri contradictorii. Cu un cuvânt nu e vorba de pretențiuni independente cari pot sau nu să fie compensate, ci de pretențiuni exclusiviste, privind acelaș beneficiu juridic.

Având în vedere că în fond, Direcția Generală a Poștelor face dovada cu expertizele Instrucției și Sindicatului falimentelor și cu însăși recunoașterile sale în această instanță, că Victor Filotti deținea în momentul dispariției, cu titlul de acoturi pentru plățile cu care era însărcinat — mai multe milioane lei — peste patru milioane.

Considerând că apărarea formulată de Victor Filotti din împrejurarea că raporturile dintre părți nu au fost dela mandant la mandatar, ci acelea dela comitent la comisionar, nu prezintă nici o concludență întrucât — chiar comision fiind, în raporturile lor directe, părțile răspund reciproc tot după regulile mandatului conform art. 405 din codul comercial.

Considerând că excepțiile pe cari le are la îndemâna terțiul față de pretențiile comitentului — și cari sunt complect deslegate de situația comisionarului în raport cu comitentul, constituiesc tocmai diferența specifică a comisionului: Că așa dar, pe câtă vreme terțiul poate opune excepțiuni formale, comisionarul nu poate beneficia în principiu față de comitet decât de apărări în fond.

Considerând însă că în speță, terțiul pretinsului comision — Ministerul poștelor italiene — nici nu joacă măcar vre-un rol în litigiu, iar Schweitzerische Volksbank nu era decât intermediară față de acest terțiu.

Considerând că în realitate — operațiile părților constau mai degrabă dintr'un mandat — pentru că Sindicul Bursei avea obligația de a efectua plăți anume indicate — scopul precizează caracterul operației — or, Sindicul Bursei nu apare astfel decât ca un regulator al raporturilor deja preexistente între Direcția Poștelor române și Ministerul poștelor italiene; Că pentru îndeplinirea acestui mandat reclamantul utilizează ca instrument comisionul — exemplu — cumpăra pe contul poștei devize streine — pentru această operație limitată, desigur, neangajându-se nici o relație între Direcția Poștelor și persoanele cu care reclamantul făcea comerț de bancă.

Considerând însă că pentru reglementarea raporturilor dintre părți, nu interesează caracterul de mandat sau de comision al operațiilor, pentru că aceste instituțiuni își creesc drum separat numai în ceia ce privește terțele persoane.

Considerând că ambele aceste contracte se pot revoca «ad nutum» și dacă obiectul lor nu a parvenit încă terțiului, el poate fi reluat odată cu revocarea.

Considerând că greșala chiar — care face să parvină lui dominus din mâinile unui terțiu de fapt, bunul încredințat mandatarului, comisionarului — nu are nici o importanță pentru relațiile dintre părți cari tot în fond trebuie să se rezolve.

Considerând că astfel fiind, dovedindu-se indiscutabil în favoarea părții un sold de câteva milioane lei aproximativ al pari cu moneda elvețiană la data nașterii litigiului, din care reclamantul își constituise în vederea împlinirii însărcinărilor sale — depozitele dela diferite bănci din străinătate — inclusiv depozitul dela Schweitzerische Volksbank din Zürich, așa cum însuși recunoaște în scrisoarea sa către poștă care-i impută întârzierile reclamate de Ministerul Poștelor italiene, urmează a se

tragă concluzia că acțiunea reclamantului este nefondată.

Având în vedere că peste aceste considerente — nu în afară de ele — este inadmisibil a se crede că Dreptul este un aglomerat de artificii care tind să apere, ci să creeze valori necauzate în dauna cuiva.

Considerând că dacă uneori echitatea este înfrântă de regulile Dreptului, apoi tot un principiu bun depășește amândouă noțiunile în vederea realizării unei securități pe care să se poată conta în dinamica raporturilor dintre indivizi, de câte ori legea pentru păstrarea unui drept sancționează cu decăderi necesitatea împlinirii unor anumite condițiuni formale. Considerând că în lumina acestui ultim examen împrejurările speței nu oferă nici un element care să comporte vre-o decădere și deci să decidă în favoarea sa o luptă ce trebuie condusă cu extremă parcimieniozitate.

Pentru toate aceste motive de fapt și de drept, redactate de d-l Laurențiu I. Preușescu, Judecător de Instrucție, respinge.

Semnați: *Laurențiu Preușescu, O. Sachelarie.*

JURISPRUDENȚA STRĂINĂ

TUTELĂ. — *Căile de atac contra hotărârilor consiliului de familie. Tutelă dativă. Numirea tutorului. Atacarea judiciară inadmisibilă.*

Obligațiunea de a-și motiva deliberarea impusă expres consiliului de familie prin art. 447 cod. civ. (art. 388 cod. rom.) în caz de excluderea sau des-tituirea din tutelă, n'a fost reprodusă în art. 405 (art. 355 rom.) acelaș cod. relativ la numirea tutorului dativ. Astfel legislatorul a manifestat voința sa de a atribui consiliului de familie un drept de deciziune absolut și de a sustrage dela oricare control judiciar organizarea tutelei.

În consecință, deliberarea, regulată în formă, care desemnează tutorul sau tutricea, nu poate, în lipsă unei cauze de incapacitate sau de excludere, să fie atacată pe motivul alegerei operată de către Consiliu, cu toată ealea de atac prevăzută de art. 683 pr. civ. (art. 638 Pr. rom.) această dispozițiune de formă neprevăzând decât modul de a face recurs contra deciziunilor cari sunt în ele însăși și în principiul lor, susceptibile de atac.

(CASS. CIV. 5 juin 1929. *Gaz du Palais* 27 Sept. 1929. *Réc. des Sommaires de la Jur. Française* 1930 Janvier No. 1 pag. 61)

OBSERVAȚIE.—În senz contrar acestei deciziuni s'a pronunțat C. Apel din Aix care a decis că art. 883 Pr. civ. (art. 638 Pr. rom.) are un cuprins general și permite oricărui membru al consiliului de familie de a atacă deliberările acestui consiliu neluate în unanimitate și aceasta mai ales în ce privește deliberările relative la numirea tutorului în cazul unei tutele dative (C. Appel Aix, 7 mars 1928 *Réc. des Sommaires de la Jur. Française* 1928 No. 5, pag. 484).

Doctrina franceză de asemenea a admis că deliberațiunile cuprinzând numirea tutorilor nu pot fi anulate în ce privește fondul afară numai dacă persoana numită nu este atinsă de o cauză de incapacitate sau de excludere (*Aubry et Rau*, I par. 96 pag. 618, éd. V-ème; *Durantou*, III, 417, *Demolombe*, VII, 335, 336; *Laurent* IV, 470; *Merlin*, Rép. Alph. Tutelle Sect. II § 3. S'a mai decis, în jurisprudență că nu pot fi atacate deliberările prin cari se conservă sau se retrage mamei remăritate tutela copiilor (Cass. civ. 23 juin 1902, cu concluziunile Procurorului General Baudouin și nota Lyon Caen, *Sirey* 1902, 1, 385; 31 déc. 1902, *Dalloz* P. 1903, 1, 143; C. Appel Besançon 30 nov. 1904, *Dalloz* P. 1905, 2, 120).

În părerea contrarie, sunt atacabile orice fel de deliberări, cari nu sunt unanime chiar dacă au de obiect exercițiul puterii părintești sau organizarea tutelei iar tribunalul sesizat de către membrii disidenții nu poate anulând deliberarea să numească toturul ci numai să retrimitează numirea consiliului de familie, care nu poate numi din nou pe acela a cărui numire a fost anulată (*Merlin*, Rép. Ulph. Tutelle II, par. 3 art. 3; *Delvincourt* I, pag. 279; *Hue*, II, No. 321; *Baudry et Chéneau* V, No. 426; *Planiol* I, No. 1797; C. Appel Besançon 29 janvier 1896, *Dalloz* P. 97, 2, 305; C. Appel Caen 13 déc. 1897 și nota de Biville, *Dalloz* P. 98, 2, 505). Astfel—în corelațiune cu speța ce adnotăm s'a admis recursul contra deliberării consiliului de familie, dată în majoritate prin care s'a numit un tutore dativ (C. Appel Nancy 3 avril 1857. *Dalloz* P., 57, 2, 175; C. Appel Dijon 14 mai 1862; *Dalloz* P. 62, 2, 131). S'a mai admis în acelaș sens, recursul contra deliberării, prin care se retrasese mamei tutela, ca fiind remăritată (C. Appel Agen, 24 déc. 1860; *Dalloz* P. 61, 2, 20, C. Appel Paris 19 nov. 1887, *Dalloz* P. 88, 2, 76).

La noi de partea primei păreri este Alexandresco, vol .II pag. 574. Părerea ultimă a triumfat însă în doctrina noastră recentă (*M. Cantacuzino*, No. 127, 128, pag. 78; C. *Hamangiu*, I. *Rosetti Bălănescu* și *Al. Băicoianu*, vol. I, No. 1178 și 1179 pag. 659). Regretatul Cantacuzino merge până acolo încât admite că chiar membrii cari au votat deciziunea pot s'o atace: « ils ne sont pas liés par leur vote, parce qu'il s'agit non de leurs intérêts, mais de ceux du pupille » zice *Planiol et Ripert*, *Traité Pratique de Droit Civil Français*, Tome I-er, No. 518, pag. 559).

D. COTRUTZ

R E C E N Z I E

O nouă lucrare de valoare vine să îmbogățească literatura noastră juridică: **Principiile Procedurii Judiciare** — *explicațiunea teoretică a legilor de organizare judiciară, competență și procedură civilă* — datorită domnului **Eugen Herovanu** distinsul profesor dela Facultatea de Drept din București și Decan de onoare al Baroului de Iași.

Cu toată modestia autorului de a prezenta această lucrare ca un manual didactic destinat studenților, ea conține însă un studiu aprofundat al materiei procedurale și al principiilor ei, în care toți cari profesăm Dreptul, găsim nu numai o simplă expunere a sistemului judiciar legal și a soluțiilor jurisprudențiale ci și o adevărată sinteză a procedurii judiciare construită de autor pe principiile proprii ale materiei, pentruca — după cum d-l Herovanu ne spune în prefața care însoțește acest volum — soluția căutată la fiecare caz particular, să poată fi dedusă din chiar principiile acestea și din spiritul instituțiilor.

Partea introductivă privește: *Viața și Dreptul*: Noțiunea de drept; Dreptul obiectiv și Dreptul subiectiv; Regula de drept și Instituția juridică; Izvoarele dreptului; Legea și Cutuma; Ideea de justiție; Misiunea juridică a Statului Modern; Știința dreptului și tehnica juridică.

Intrând în fondul materiei, autorul dezvoltă studiul său în două părți. În partea întâi obiectul studiului îl formează *Drepturile* din punct de vedere static și dinamic și *Acțiunea*, Condițiile ei de existență și de exerciciu, Clasificarea acțiunilor și principalele grupuri de acțiuni. Acțiunile posesorii fac obiectul unui capitol special, în care această importantă materie este cu multă competență și erudiție tratată.

În partea doua, *Organizarea judecătorească*, este obiectul studiat și cuprinde: Jurisdicțiunea ca funcțiune și organ, în care sunt dezvoltate principiile organizării judiciare și considerațiuni asupra modului de selecțiune a corpului judecătoresc; Organele și serviciile justiției; Competința.

Spiritul critic al autorului nu a putut primi însă fără nici o rezervă interpretările și soluționările consacrate ca definitiv câștigate în materia pe care o tratează, și de aceea, ori unde a crezut că e cazul, a arătat discordanța dintre texte și fapte, semnalând toate defectele pe care le prezintă sistemul jurisdicțional însuși.

«*Dreptul*» aduce un real serviciu cititorilor săi, anunțându-le apariția acestui volum, în care vor putea găsi studiat un bogat material de procedură judiciară, cu atât mai prețios, cu cât la noi prea puțini juriști au căutat să-l aprofundeze.

S, R.

B I B L I O G R A F I E

A apărut ;

Recursul în Casație și Contenciosul Administrativ

Un foarte apreciat și util volum de 1200 pagini, cuprinzând comentarul legilor Curții de Casație și a Contenciosului Administrativ, după doctrină și jurisprudență, de D-l **C. Hamangiu**, Consilier la Inalta Curte de Casație și Justiție, membru onorar al Academiei Române, directorul revistei «*Pandectele Române*», cu colaborarea D-lor *Rihard Hut-sneker* și *George Iuliu*, avocați.

Editura „Națională” S. Ciornei, București, 1930.

Prețul lei 600

„Contractul în favoarea terților”

Studiu de drept civil român și de drept civil comparat, opera inedită a defunctului *Aurel P. Zeuleanu*, fost conferențiar de drept civil la Facultatea de Drept din Iași, publicată de către soția sa.

Această remarcabilă monografie de 700 pagini a fost dată la iveală, după îndemnul savantului fost profesor al Facultății de Drept din Paris și fost consilier la Casația Franceză, *Ambroise Colin*, lucrare pe care el o califică de savantă.

Prețul de vânzare este de 550 lei, contra ramburs la D-na *Elena Zeu Ileanu*, Parcul 11 Iunie, Cralova.

**„Curs de Drept Constituțional”
de G. Alexianu**

profesor de Drept public la Universitatea din Cernăuții, cu o prefață de D-l Paul Negulescu, profesor de Drept public la Universitatea din București, membru al Institutului Internațional de Drept public.

D-l Profesor Alexianu a dat la lumină, într'un frumos volum de 489 pagini, cursul său de Drept Constituțional pe care de trei ani îl profesează la Universitatea din Cernăuți.

În prefața cu care însoțește acest volum, d-nul Paul Negulescu constată că „lucrarea este foarte bine concepută, împărțită în mod metodic, materie este tratată cu multă claritate și precisiune. Deși profesor nou, D-l Alexianu dovedește, în lucrarea sa, calități remarcabile de metodă”.

„Din citirea lucrării se desprinde impresiunea mai bine zis, convingerea, a unei puternice erudițiuni, a unei inspirațiuni democratice și generoase”.